

V3 EVIDENCIJA SIROVINA I MATERIJALA

Z1 S poduzećem X sklopljen je ugovor o nabavi sirovina. Primljeno je 100 kg sirovine i faktura na 62.500,00 kn, os čega je PDV 12.500,00 kn. Prijevoz sirovina izvršilo je poduzeće Transport te je ispostavio fakturu na 12.500,00 kn u čemu je sadržan i PDV. Za istovar sirovina plaćeno je 2.500,00 kn, od čega je PDV 500,00 kn. Evidentirajte obračun nabave uz pretpostavku da se sirovine evidentiraju po stvarnom trošku nabave. Podmirene su obveze prema dobavljačima. U proizvodnji je izdano 50 kg sirovine. Evidentirajte trošak.

obv. prema dobavlj.		potr. za pretporez		KUPOVNA CIJ.SIROV.	
5) 75.000	62.500 (1)	1) 12.500		1) 50.000	50.000 (4)
	12.500 (2)	2) 2.500			
	2.500 (3)	3) 500			
OVISNI TROŠAK		žiroračun		OBRAČUN NABAVE	
2) 10.000	12.000 (4)	S x	2.500 (3)	4) 62.000	62.000 (4a)
3) 2.000			75.000 (5)		
zalihe sirovina		trošak sirovina			
4a 62.000	31.000 (6)	6) 31.000			

Z2 Od dobavljača Y naručeno je 250kg sirovina A. Primljeno je 200 kg sirovina i faktura na 80.000,00 kn. Za troškove prijevoza primljena je faktura prijevoznika na 5.000,00 kn. Zalihe se evidentiraju po planskoj cijeni i to:

- a) 450 kn/kg
- b) 370 kn/kg

U proizvodnji je izdano 60 kg sirovine A. Proknjižite utrošak.

a) **450 kn/kg** STVARNA CIJENA (425 kn/kg) < PLANSKE CIJENE (450 kn/kg)

obv. prema dobavlj.		zalihe sirovina		KUPOVNA CIJ.SIROV.	
	80.000 (1)	S x	27.000 (5)	1) 80.000	80.000 (3)
	5.000 (2)	4) 90.000			
		450 kn/kg			
OVISNI TROŠAK		OBRAČUN NABAVE		odstup.od pl.cij.sirov.	
2) 5.000	5.000 (3)	3) 85.000	85.000 (4)	6) 1.500	5.000 (4)
			425 kn/kg		25 kn/kg
trošak sirovina		odstup.od plan.cij.utr.sir.			
5) 27.000			1.500 (6)		

450 kn/kg x 200 kg = 90.000,00 kn (planska cijena zaliha)

425 kn/kg x 200 kg = 85.000,00 kn (kupovna cijena + ovisni troškovi – stvarna cijena zaliha)

25 kn/kg x 200 kg = 5.000,00 kn (odstupanje od planske cijene)

450 kn/kg x 60 kg = 27.000,00 kn

b) **370 kn/kg** STVARNA CIJENA (425 kn/kg) > PLANSKE CIJENE (370 kn/kg)

obv. prema dobavlj.		zalihe sirovina		KUPOVNA CIJ.SIROV.	
	80.000 (1)	S x	22.200 (5)	1) 80.000	80.000 (3)
	5.000 (2)	4) 74.000			
		370 kn/kg			
OVISNI TROŠAK		OBRAČUN NABAVE		odstup.od pl.cij.sirov.	
2) 5.000	5.000 (3)	3) 85.000	85.000 (4)	4) 11.000	3.300 (6)
			425 kn/kg	55 kn/kg	
trošak sirovina		odstup.od plan.cij.utr.sir.			
5) 22.200		6) 3.300			

200 kg x 370 kn/kg = 74.000,00 kn (planska cijena sirovina)

200 kg x 425 kn/kg = 85.000,00 kn (nabavna cijena sirovina)

60 kg x 370 kn/kg = 22.200,00 kn

Z3 Na kontu materijalnog i financijskog knjigovodstva evidentirajte slijedeće promjene na materijalu

A. Za obračun utroška primijenite **metodu FIFO i metodu prosječnih cijena**.

1.1. početno stanje je 100 litara, nabavna vrijednost iznosi 20.000,00 kn

08.01. utrošeno je u proizvodnju 50 litara

15.01. nabavljeno je 80 litara, nabavna vrijednost iznosi 24.000,00 kn

16.01. utrošeno je u proizvodnju 60 litara

20.01. nabavljeno je 50 litara, nabavna vrijednost iznosi 16.000,00 kn

30.01. utrošeno je u proizvodnju 90 litara

Prijenos podataka iz materijalnog knjigovodstva u financijsko knjigovodstvo provodi se jednom mjesečno.

FIFO METODA

Materijal _____

Skladište _____

Broj konta _____

Jedinica mjere _____

DAT	DOK	OPIS	ULAZ	IZLAZ	STANJE	TR.NAB.	D	P	SALDO
						ZA JEDIN. MJERE			
01.01.	BILANCA	POČ.STANJE	100	-	100	200	20000	-	20000
08.01.	IZDATN.	PROIZV.	-	50	50	200	-	10000	10000
15.01.	PRIMKA	NABAVA	80	-	130	300	24000	-	34000
16.01.	IZDATN.	PROIZV.	-	50	80	200	-	10000	24000
16.01.	IZDATN.	PROIZV.	-	10	70	300	-	3000	21000
20.01.	PRIMKA	NABAVA	50	-	120	320	16000	-	37000
30.01.	IZDATN.	PROIZV.	-	70	50	300	-	21000	16000
30.01.	IZDATN.	PROIZV.	-	20	30	320	-	6400	9000
							60000	50400	

obv. prema dobavlj.		KUPOVNA CIJ.MAT.		zaliha materijala	
	60.000 (1)	1) 60.000	60.000 (2)	2a 60.000	50.400 (3)
OBRAČ.NABAV.MAT.		trošak materijal			
2) 60.000	60.000 2a	3) 50.400			

METODA PROSJEČNIH CIJENA

Materijal _____

Broj konta _____

Skladište _____

Jedinica mjere _____

DAT	DOK	OPIS	UL.	IZL.	STANJE	TR.NAB.	D	P	SALDO
						ZA JEDIN. MJERE			
01.01.	BILANCA	POČ.STA.	100	-	100	200	20000	-	20000
08.01.	IZDATN.	PROIZV.	-	50	50	200	-	10000	10000
15.01.	PRIMKA	NABAVA	80	-	130	300	24000	-	34000
16.01.	IZDATN.	PROIZV.	-	60	70	261.54	-	15692,40	18307,60
20.01.	IZDATN.	PROIZV.	50	-	120	320	16000	-	34307,60
30.01.	PRIMKA	NABAVA	-	90	30	285.90	-	25730,70	8576,90
							60000	51423,10	

34.000,00 kn / 130 kg = 261,54 kn/kg
34.307,60 kn / 120 kg = 285,90 kn/kg

obv. prema dobavl.		KUPOVNA CIJ.MAT.		zaliha materijala	
	60.000 (1)	1) 60.000	60.000 (2)	2a 60.000	51.423,10 (3)
OBRAČ.NABAV.MAT.		trošak materijal			
2) 60.000	60.000 2a	3) 51.423,10			

Z4 Zbog zahtijevane kvalitete proizvoda, nabavljenog sirovine nužno je poslati na doradu u drugo poduzeće. Poslano je 100 kom sirovine BC u vrijednosti od 60.000,00 kn. Faktura za prijevoz sirovine na doradu i s dorade iznosi 12.000,00 kn. Faktura za uslugu dorade iznosi 40.000,00 kn. Dorađene sirovine ponovo su zaprimljene na zalihe.

sirov. i mater. u skl.		sir. i mater. na doradi...		obv. prema dobavl.	
S x	60.000 (1)	1) 60.000	112.000 (4)		12.000 (2)
4) 112.000		2) 12.000			40.000 (3)
		3) 40.000			

Z5 Poduzeće nabavlja rezervne dijelove za tekuće i investicijsko održavanje strojeva. Primljena je faktura na 30.000,00 kn. Obveza je podmirena u novcu. Faktura za prijevoz iznosi 5.000,00 kn. Nabavljeni rezervni dijelovi evidentiraju se na zalihama po stvarnom trošku nabave. Upotrijebljeno je rezervnih dijelova u vrijednosti od 10.000,00 kn. Plaćeno je prijevozniku mjenicom.

obv. prema dobavlj.		kupovna cij.rezer.dij.		žiroračun	
2) 30.000	30.000 (1)	1) 30.000	30.000 (4)	S x	30.000 (2)
7) 5.000	5.000 (3)				
ovisni trošak		obračun nabave		zalihe rezer.dij.	
3) 5.000	5.000 (4)	4) 35.000	35.000 (5)	5) 35.000	10.000 (6)
trošak rezer.dij.		obv. za izdane mjenice			
6) 10.000			5.000 (7)		

Z6 Komisija za popis materijala utvrdila je prilikom popisa određene negativnosti te je predložila, a uprava poduzeća i donijela odluku o smanjenju vrijednosti za slijedeće vrste materijala za koje je potrebno provesti vrijednosno usklađivanje:

- materijal A – pad kvalitete zbog lošeg skladištenja za 5.000,00 kn
- materijal B – smanjenje vrijednosti zbog pada cijena na tržištu za 10.000,00 kn
- materijal C – postao je u potpunosti neupotrebljivi za proizvodnju u vrijednosti od 20.000,00 kn, a od toga vrijednost korisnih otpadaka je procijenjena na 3.000,00 kn

ispr.vrij.sir. na sklad.		RASHOD od vrij.uskl.		si. i mater. u sklad.	
	5.000 (1)	1) 5.000		S x	20.000 (3)
	10.000 (2)	2) 10.000			
		3) 17.000			
sir. u sklad. - KORISNI OTPAD					
3) 3.000					

Z7 Saldo na zalihamah sirovina i materijala iznosi 60.000,00 kn i odnosi se na 200 kg sirovina S. Prodano je 50 kg sirovine te je ispostavljena faktura na 25.000,00 kn, od čega je PDV 5.000,00 kn. Kupac je platio čekom.

zalihe sir. i mater.		potraž. od kupaca		obveza za PDV	
S 70.000	15.000 (2)	1) 25.000	25.000 (3)		5.000 (1)
PRIHOD od prodaje sir.		RASHOD od prodaje sir.		primljeni čekovi	
	20.000 (1)	2) 15.000		3) 25.000	

V4 EVIDENCIJA TROŠKOVA

Z1 U toku mjeseca siječnja primljene su sljedeće fakture:

- za prijevoz prodanih gotovih proizvoda 10.000,00 kn + 2.500,00 kn PDV
- za prijevoz kupljenog stroja 6.000,00 kn + 1.500,00 kn PDV
- za usluge dorade na proizvodu 5.000,00 kn + 1.250,00 kn PDV
- za tekuće popravke dugotrajne imovine 8.000,00 kn + 2.000,00 kn PDV
- za objavljenu reklamu 15.000,00 kn + 3.750,00 kn PDV
- za ugostiteljske usluge (poslovni ručak) 4.000,00 kn + 1.000,00 kn PDV

Plaćene su obveze. Također je plaćena mjesečna naknada za bankarske usluge 3.000,00 kn.

obveza prema dobavl.		potraž. za pretporez		trošak prijevoza	
7) 60.000	12.500 (1)	1) 2.500		1) 10.000	
	7.500 (2)	2) 1.500		2) 6.000	
	6.250 (3)	3) 1.250			
	10.000 (4)	4) 2.000			
	18.700 (5)	5) 3.750			
	5.000 (6)	6) 1.000			
trošak reklame		trošak ugost.usluga		bankarske usluge	
5) 15.000		6) 4.000		8) 3.000	
žiroračun					
S x	60.000 (7)				
	3.000 (8)				

Z2 Izradite godišnji predračun amortizacije za sljedeću dugotrajnu imovinu:

Licencija	Trošak nabave 30.000,00	Vijek upotrebe 5 g.
Pogonska zgrada	Trošak nabave 820.000,00	Vijek upotrebe 25 g.
Upravna zgrada	Trošak nabave 520.000,00	Vijek upotrebe 40 g.
Strojevi	Trošak nabave 220.000,00	Vijek upotrebe 8 god.
Vozila	Trošak nabave 120.000,00	Vijek upotrebe 5 god.
Uredski namještaj	Trošak nabave 50.000,00	Vijek upotrebe 10 god.

Poduzeće primjenjuje linearnu (proporcionalnu) metodu obračuna amortizacije. Proknjižite troškove amortizacije dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine u tromjesečnom iznosu za cijelu godinu.

VRSTA IMOVOVINE	TROŠAK NABAVE	VIJEK UPOTREBE	STOPA AMORTIZACIJE	GOD. IZNOS AMORTIZACIJE	KVART. IZNOS AMORTIZACIJE
DUGOT.NEMATER.IM.	-	-	-	-	1.500
licencija	30.000	5	20	6.000	1.500
DUGOT.MATER.IM.	-	-	-	-	25.575
pogonska zgrada	820.000	25	4	32.800	8.200
upravna zgrada	520.000	40	2,50	13.000	3.250
strojevi	220.000	8	12,50	27.500	6.875
vozila	120.000	5	20	24.000	6.000
uredski materijal	50.000	10	10	5.000	1.250
UKUPNO	1.760.000	-	-	108.300	27.075

dugot.nemater.imov.		dugot.mater.imov.		ispr.vrij. DMI	
S 30.000		S 1.730.000			25.575.(1)
ispr.vrij. DNI		troš.amort. DMI		troš.amort. DNI	
	1.500 (2)		1) 25.575		2) 1.500

STOPA AMORTIZACIJE = 100 / VIJEK UPOTREBE IMOVINE

STOPA AMORTIZACIJE = 100 / 5 godina (licencija) = 20 %

GODIŠNJI IZNOS AMORTIZACIJE = TROŠAK NABAVE x STOPA AMORTIZACIJE

GODIŠNJI IZNOS AMORTIZACIJE = 30.000,00 kn x 20 % = 6.000,00 kn

Z3 Poduzeće MIMA raspolaže s postrojenjem čiji je trošak nabave 40.000 kn. Za ovo postrojenje poduzeće obračunava amortizaciju po **učinku (funkcionalni obračun amortizacije)**. Predviđeno je da se u razdoblju od 4 godine na postrojenju proizvede 100.000 kom proizvoda S:

- Obračunajte i proknjižite amortizaciju za 1 godinu vijeka upotrebe uz pretpostavku da je proizvedeno 20.000 kom proizvoda S.
- Obračunajte i proknjižite amortizaciju za 2 godinu vijeka upotrebe uz pretpostavku da je proizvedeno 30.000 kom proizvoda S.
- Za isto postrojenje obračunajte i proknjižite amortizaciju za prve dvije godine vijeka upotrebe uz pretpostavku da se primjenjuje **linearna metoda obračuna amortizacije** i da je vijek upotrebe 4 godine. Usporedite obračun amortizacije po obje metode.

FUNKCIONALNI OBRAČUN AMORTIZACIJE – AMORTIZACIJA PREMA UČINKU

a) 1 godina

stroj			ispr.vrijed.stroja		troš.amortizacije
S 400.000			80.000 (1)		(1) 80.000

$400.000 \text{ kn} / 100.000 \text{ kom} = 4 \text{ kn/kom}$

$20.000 \text{ kom} \times 4 \text{ kn/kom} = 80.000 \text{ kn}$

b) 2 godina

stroj			ispr.vrijed.stroja		troš.amortizacije
S 400.000			80.000 S		(1) 120.000
			120.000 (1)		

$30.000 \text{ kom} \times 4 \text{ kn/kom} = 120.000 \text{ kn}$

LINEARNA METODA OBRAČUNA AMORTIZACIJE

c) 1 godinu

stroj			ispr.vrijed.stroja		troš.amortizacije
S 400.000			100.000 (1)		(1) 100.000

$\text{Stopa amortizacije} = 100 / 4 \text{ godine} = 25\%$

$\text{Godišnji iznos amortizacije} = 400.000 \text{ kn} \times 25\% = 100.000 \text{ kn}$

Z4 Sa žiro računa je podignuta gotovina u blagajnu, 5.000,00 kn za isplatu akontacije za službeni put. Radniku MM isplaćena je akontacija za službeni put 3.000,00 kn. Po povratku sa službenog puta radnik je podnio obračun prema kojem dnevnice iznose 510,00 kn, troškovi noćenja 1.450,00 kn a troškovi prijevoza na službeni put 790,00 kn. Obračunavana je razlika i radnik je izvršio povrat razlike u blagajnu. Primljen je izvod žiro računa u kojem se vidi da je podignuta gotovina u blagajnu.

glavna blagajna		žiroračun		potraž. od zaposl.	
1) 5.000	3.000 (2)	S x	5.000 (1)	2) 3.000	2.750 (3)
4) 250					250 (4)
troš.službenog puta					
3) 2.750					

žiroračun		200X.god.	UNAPRIJED PL.TROŠ.			troš.osiguranja		
S x	36.000 (1)		1) 36.000	9.000 (2)	I.kvartal	2) 9.000		
				9.000 (3)	II.kvartal	3) 9.000		
UNAPRIJED PL.TR.		200Y.god.	troš.osiguranja					
S 18.000	9.000 (1)		1) 9.000					
	9.000 (2)		2) 9.000					

Z7 PASVINO VREMENSKO RAZGRANIČENJE

Poduzeće vremenski razgraničava trošak reklame. Na početku godine planirani trošak iznosi 24.000,00 kn. Proknjižite tromjesečno obračun planiranih troškova vodeći računa da izdaci prema fakturama dobavljača nastali 15.05. – 7.000,00 i 11.11. – 17.000,00 kn.

ODGOĐENO PL.TR.			troš.reklama			obveza prema dobavl.		
2) 7.000	6.000 (1)		1) 6.000			7) 24.000	7.000 (2)	
5) 17.000	6.000 (3)		3) 6.000				17.000 (5)	
	6.000 (4)		4) 6.000					
	6.000 (6)		6) 6.000					
žiroračun								
S x	24.000 (7)							

Z8 Poduzeće prodaje postrojenje i na prodana postrojenja daje garanciju dvije godine. Prema dosadašnjem iskustvu u razdoblju garanciju očekuju se troškovi popravka u garantnom roku od 300.000,00 kn. Stvarni troškovi popravaka u garantnom roku izvršeni od strane ovlaštenih servisa iznose u 1. godini 150.000,00 kn + 37.500,00 kn PDV, a u 2. godini 100.000,00 kn + 25.000,00 kn PDV. Na kraju druge godine ukida se **dugoročno rezerviranje** jer prestaje obveza iz garancije.

1. GODINA JAMSTVENOG ROKA

tr.dugor.rezir.u gar.roku			obv.za dugor.rezer.u g.roku			obveza prema dobavlj.		
1) 300.000			3) 150.000	300.000 (1)			187.500 (2)	
potr. prema pretporez			tr.popravka u gar.roku			PRIHOD od ukid.dug.rez.		
2) 37.500			2) 150.000				150.000 (3)	

2. GODINA JAMSTVENOG ROKA

PRIHOD od ukid.dug.rez.			obv.za dugor.rezer.u g.roku			obveza prema dobavlj.		
	100.000 (2)		2) 100.000	150.000 S			125.000 (1)	
	50.000 (3)		3) 50.000					
potr. prema pretporez			tr.popravka u gar.roku					
1) 25.000			1) 100.000					